

# РЕШЕНИЕ

№ 27689

гр. София, 19.12.2024 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVIII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ**, в публично заседание на 22.11.2024 г. в следния състав:

**ПРЕДСЕДАТЕЛ: Милена Славейкова**

**ЧЛЕНОВЕ: Радина Карамфилова  
Мария Бойкинова**

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на прокурора Радослав Стоев, като разгледа дело номер **8375** по описа за **2024** година докладвано от съдия Милена Славейкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.208-228 от АПК.

Образувано е по касационна и частна жалби на С. Д. Г. от [населено място], [улица], вх. Б, ет.02, ап.021, срещу Решение № 11789 от 14.06.2024 г. на Софийски районен съд, 174-и състав, постановено по гр. дело № 26171/2023 г.

В жалбите са развити съображения за неправилност на съдебния акт, поради постановяването му в противоречие с материалния закон. Касаторът твърди, че не е получил по надлежния ред решенията на ПК - Студентска, поради което оспорването им с искане за тяхната отмяна не е било преклудирано. Навежда доводи, че решенията са нищожни административни актове, защото актове с такова съдържание не могат да бъдат издадени от нито един орган, въз основа на нито един нормативен акт. На следващо място счита, че правото на собственост върху двата имота в местностите „Коритняко“ и „Крайната“ е следвало да бъде възстановено в стари реални граници на основание чл.18з, ал.3 ППЗСПЗЗ, във вр. чл.10, ал.1 ЗСПЗЗ, а именно: върху земеделските земи, които наследодателят е притежавал към момента на образуване на ТКЗС и преди извършване на замяната през 1962г.

С. Д. Г., чрез своя процесуален представител адв. Я. Ч. ,моли да бъде отменено решението от 14.06.2024г. на СРС, 174-и състав по гр. дело № 26171/2023г., като спорът се реши по същество и се обяви нищожността на Решение № 2290/363 от 22.04.1997г. и на Решение № 2291/363 от 22.04.1997г. на Поземлена комисия-

Студентска.

Ответникът- Общинска служба по земеделие- З., чрез процесуален представител адв. С. Й., оспорва жалбите. В писмен отговор вх. № 260643/13.08.2024г. твърди, че по делото било безспорно установено, че С. Д. Г. е получил решенията на ПК-Студентска на 08.05.1997г., поради което от този момент е започнал на тече срокът за тяхното обжалване, който към 2023г. е изтекъл и правилно СРС е приел, че жалбата му за отмяната им е процесуално недопустима и я оставил без разглеждане. Намира възраженията на жалбоподателя относно приложението на чл.18з, ал.3 ППЗСПЗЗ за неоснователни, тъй като едва с изменението на закона в ДВ. бр.122/19.12.1997г. за първи път е предвидено, че когато е извършена замяна по реда на отменения ЗТПС, правото на собственост се възстановява върху имота, притежаван преди замяната, освен ако не са извършени разпоредителни сделки или имотът е застроен. Решенията, с които е било отказано възстановяване на правото на собственост били постановени на 22.04.1997г., т.е. преди влизане в сила на чл.18з, ал.3 ППЗСПЗЗ, в редакцията на която се позовава С. Д. Г.. Нормата била материалноправна и имала действие занапред съгласно чл.14 ЗНА. Поддържа изводите на СРС, че решенията са валидни и не страдат от пороци, които да ги правят нищожни актове. По същество на спора, моли да бъде потвърдено изцяло решението на СРС, като правилно и законосъобразно и да се отхвърлят предявените жалби.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за основателност на жалбите и моли същите да бъдат уважени.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, след като прецени събраните по делото доказателства и наведените касационни основания прилагайки нормата на чл.218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

С решение № 11789 от 14.06.2024г. по дело № 26171/2023г. на Софийски районен съд, 174-и състав е отхвърлена жалбата на С. Д. Г. за обявяване нищожността на Решение № 2290/363 от 22.04.1997г. и на Решение № 2291/363 от 22.04.1997г. на Поземлена комисия - Студентска. Със същия съдебен акт е прекратено производството в частта относно предявената жалба на С. Д. Г. за отмяна на решение № 2290/363 от 22.04.1997г. и на решение № 2291/363 от 22.04.1997г. на Поземлена комисия- Студентска.

Пред настоящата инстанция не са ангажирани нови писмени доказателства по см. на чл.219, ал.1 АПК.

Касационната инстанция на основание чл.220 АПК приема за доказани и установени фактите, изложени от Софийски районен съд, 174-и състав. По смисъла на тази разпоредба съществува забрана за фактически установявания в касационното производство, като правомощията на съда се изразяват само в преценката дали въззивният съд правилно е приложил относимите материалноправни норми.

С оспорените административни актове- Решение № 2290/363 от 22.04.1997г. и на Решение № 2291/363 от 22.04.1997г. на бившата Поземлена комисия- Студентска, на наследниците на Д. Б. Г. /починал на 24.04.1983г./ е било отказано възстановяване на правото на собственост в съществуващи /възстановими/ реални граници на следните недвижими имоти: 1. ливада с площ от 2.000 дка, находяща се в строителните граници на [населено място], землището на Дървеница, местност „Коритняко“, при граници: братя З., С. К., Т. и С. Т., И. Н. и Й. Г.; 2. нива с площ от 1.500 дка, находяща се в строителните граници на [населено място], землището на Дървеница, местността „Крайната“, при съседни: Л. С., В. Г., братя И. и Ст. Н.. Мотивът на ответника да

откаже реституция на собствеността върху тези земеделски земи е, че същите са били заменени, като са получени други имоти с нотариален акт № 176, том XVI, дело № 2745/1962г.

От правна страна районният съд приел, че решенията са действителни административните актове, защото са издадени от компетентен орган, в предвидената писмена форма и не са лишени от законово основание. По отношение на искането за тяхната отмяна, поради материална незаконосъобразност, СРС е приел, че оспорването е просрочено, защото актовете са връчени на техния адресат на 08.05.1997г. и до момента на предявяване на жалбата- 15.03.2023г. е изтекъл преклузивният 14-дневен срок за обжалването им пред съд.

След като извърши служебно проверка на основание чл. 218, ал. 2 АПК и въз основа на фактите, установени от СРС, 174-и състав, съгласно чл. 220 от АПК, настоящият състав намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо, постановено е по отношение на акт, който подлежи на съдебен контрол, като произнасянето е извършено от компетентен съд в рамките на правомощията му.

Правилно е разбирането на СРС, че Решение № 2290/363 от 22.04.1997г. и на Решение № 2291/363 от 22.04.1997г. на бившата Поземлена комисия- Студентска, са действителни административни актове и обективизираното в тях волеизявление не е опорочено под формата на нищожност.

С тълкувателно решение № 3/16.04.2013г. по тълкувателно дело № 1/2012 г. на ВАС на РБ е дефинирана разликата при дължимата проверка, която съдът следва да извърши при проверка за законосъобразност и при сезиране с искане за обявяване на нищожност на административен акт: „При контрола за законосъобразност се преценява съответствието на административния акт със закона, докато при нищожността - тази преценка се свежда до извеждането на един много тежък порок, тежък до степен да направи невъзможно съществуването на акта като такъв. Порокът е толкова тежък, че приравнява административния акт на „правно нищо“, на несъществуващ факт. В същото време този акт създава една привидност на правни последици, които заинтересуваното лице има интерес да отстрани. След като нищожният акт не поражда валидни правни последици, той не би могъл да породи и валидни правни задължения. В същото време следва да е налице за адресата правна възможност да иска от останалите участници в административното правоотношение да се съобразят с това. Нищожните административни актове не пораждат и никога не могат да породят правните последици, към които са били насочени, те не могат да бъдат санирани“.

Съобразно това разяснение и с оглед на всеки един от възможните пороци на административните актове /чл. 146, т. 1 - т. 5 от АПК/ се обуславят следните изводи: 1. всяка некомпетентност винаги е основание за нищожност на акта; 2. порокът във формата е основание за нищожност, когато неспазването ѝ води до недействителност на акта, приравнява се на липса на форма въобще, а оттам - и на липса на волеизявление; 3. допуснатите съществени нарушения на административнопроизводствените правила, довели до липса на волеизявление /липса на кворум/, когато са повлияли или биха могли да повлияят върху съдържанието на акта, както и когато, ако не бяха допуснати, би могло да се стигне и до друго решение на поставения пред административния орган въпрос, са предпоставка за обявяване на нищожността на акта; 4. основание за нищожността на акта е и липсата на законова опора, т.е. липсата на приложима по време, място и лица материалноправна

норма при издаването на конкретния административен акт; „пълна липса на предпоставките, визирани в хипотезата на приложимата материалноправна норма; актът е изцяло лишен от законово основание; актът със същото съдържание не може да бъде издаден въз основа на никакъв закон, от нито един орган“ /решение № 925/23.01.2014г. по дело № 12602/2013г. на ВАС на РБ, Второ отделение/; 5. при превратно упражняване на власт.

В конкретния казус, двете решения са постановени от овластен орган, който е бил компетентен по материя, степен и място, поради което не са нищожни актове и са породили целените правни последици, свързани с отказ за реституция на собствеността. Материалната компетентност на ответника е определена в чл.33 ЗСПЗЗ и е свързана с възстановяване на собствеността върху земеделски земи, признаване на правото на обезщетяване с компенсационни бонове или със земи от общинския поземлен фонд в предвидените случаи и т.н. Няма допуснато съществено и грубо нарушение на изискването за форма на актовете по см. на чл.15 ЗАП /отм./, същите са в писмен вид, мотивирани са с фактическите и правни основания, обусловили тяхното издаване. Налице е правно основание – чл.14, ал.1, т.1 ЗСПЗЗ, във вр. чл.18ж, ал.1 ППЗСПЗЗ, въз основа на което е формирано воляизявлението на органа.

Поради съвпадане на изводите на СРС и на настоящата инстанция, относно валидността на двата административни акта, решението, с което жалбата за обявяване на тяхната нищожност е била отхвърлена, е правилно и следва да бъде оставено в сила.

В останалата част, относно прекратяването на процеса в частта по жалбата на С. Д. Г. за отмяна на решенията от 22.04.1997г. на ПК – Студентска, поради нейното просрочие, съдът намира, че решението /имащо характер на определение/ е неправилно.

Съгласно чл.14, ал.2 ЗСПЗЗ и чл.18ж, ал. 4 ППЗСПЗЗ/ в ред. ДВ.бр.48/1995г./ „решението на комисията се съобщава на заинтересуваните лица по реда на ГПК“. Заявител по преписката и единствен наследник на Д. Б. Г. е С. Д. Г., комуто двата акта не са съобщени по установения ред. По делото не са налични никакви писмени доказателства, че решенията са връчени на касатора на 08.05.1997г., противно на възприетото от СРС. В този смисъл доводите в обжалваното решение, че административните актове са връчени на жалбоподателя на 08.05.1997 г. е несъответен на съдържащите се по делото преписи. Единствено се установява, че на С. Д. Г. е било изпратено уведомително писмо № 204/08.05.1997г. за тяхното издаване. Липсват обаче доказателства, от които да се установи, че това писмо е получено от касатора, както и, че в него е било възпроизведено съдържанието на обжалваните актове. След като С. Д. Г. не е бил уведомен по реда на ГПК за решенията от 22.04.1997г. по преписка № 363/1992г., то за него не е започнал да тече 14-дневния преклузивен срок за атакуване на същите с искане за отмяната им, поради материална незаконосъобразност. При отсъствието на доказателства за датата на получаване на актовете, подадената на 15.03.2023 г. срещу тях жалба се явява процесуално допустима и подлежаща на разглеждане по същество относно нейната основателност.

Първоинстанционният съд не е изпълнил задължителните указания на АССГ, XIII касационен състав, дадени му с определение № 206/08.01.2024г. по дело № 12012/2023г. и не е изискал от ответника доказателства, за редовно съобщаване на актовете на С. Д. Г.. След като ответникът в писмо изх. №

РД-12-02-10931/1/30.08.2023г. е твърдял, че решенията са получени на 16.05.1997г. от С. Д. Г. „на ръка, съгласно изходящ регистър по чл.14, ал.2 ЗСПЗЗ“, то съдът е бил длъжен да събере доказателства във връзка с това фактическо обстоятелство, което не е направил. След като не са приети писмени доказателства за запознаване на касатора със съдържанието на решенията на посочената дата, изводът на СРС за недопустимост на жалбата по см. на чл.159, т.5 АПК във вр. чл.149, ал.1 АПК, е неправилен. Поради това, делото следва да се върне на първата инстанция за продължаване на процесуалните действия свързани с оспорване на материалната законосъобразност на Решение № 2290/363 от 22.04.1997г. и на Решение № 2291/363 от 22.04.1997г. на бившата Поземлена комисия- Студентска. Недопустимо е при писмени доказателства за връчване по реда на ГПК да се даде вяра на признание на жалбоподателя в о.с.з. на 14.05.2024 г., каквото не е отбелязано в протокола.

По тези доводи, касационната инстанция приема, че решението от 14.06.2024г. на СРС, в частта, с която е отхвърлена жалбата на С. Д. Г. за прогласяване нищожността на решение № 2290/363 от 22.04.1997г. и на решение № 2291/363 от 22.04.1997г. е правилно на основание чл.209, т.3 АПК и при условията и по реда на чл.221, ал.2 АПК следва да бъде оставено в сила. В останалата част, с която е било прекратено производството по делото на основание чл.159, т.5 АПК, поради просрочие на жалбата, на основание чл.222, ал.2 АПК делото следва да се върне на същия състав за разглеждане и произнасяне относно материалната законосъобразност на актовете.

По изложените съображения, АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-град, XVIII касационен състав на основание чл.221, ал.2 и чл.222, ал.2 АПК

Р Е Ш Е Н И Е :

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 11789 от 14.06.2024г., постановено по гр. дело № 26171/2023г. на Софийски районен съд, 174-и състав, в частта, с която жалбата на С. Д. Г. за обявяване нищожността на Решение № 2290/363 от 22.04.1997г. и на Решение № 2291/363 от 22.04.1997г. на Поземлена комисия - Студентска е отхвърлена, като неоснователна.

ОТМЕНЯ решение № 11789 от 14.06.2024г., постановено по гр. дело № 26171/2023г. на Софийски районен съд, 174-и състав, в частта, с която е прекратено производството по делото по жалбата на С. Д. Г. за отмяна на Решение № 2290/363 от 22.04.1997г. и на Решение № 2291/363 от 22.04.1997г. на Поземлена комисия- Студентска.

ВРЪЩА делото на Софийски районен съд, 174-и състав за ново разглеждане и произнасяне по жалбата на С. Д. Г., с искане за отмяна на Решение № 2290/363 от 22.04.1997г. и на Решение № 2291/363 от 22.04.1997г. на Поземлена комисия – Студентска.

РЕШЕНИЕТО е окончателно на основание чл.223 АПК и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

